

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/NaturErhvervstyrelsen

Sagsnr.: 19930

Den 11. juni 2013

FVM 153

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på anvendelsen af fødevare- og foderstoflovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler (kontrolforordningen)

KOM (2013) 265

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til en revision og ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol. Forordningens område udvides til også at omfatte kontrollen af plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler, og der etableres således en lovgivningsramme for kontrol af hele fødevarekæden i bred forstand. Forslaget har til hensigt at forenkle og modernisere lovgivningen, og der indføres en skærpelse af håndhævelsesforanstaltninger i tilfælde af manglende overholdelse af lovgivningen. Forordningen har karakter af en rammelovgivning, hvorefter Kommissionen efterfølgende kan fastsætte udfyldende bestemmelser ved delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter. Forslagets gebyrbestemmelser bygger på princippet om, at medlemsstaterne skal sikre de fornødne ressourcer til kontrollen, hvorfor hovedreglen er, at alle virksomheder skal opkræves gebyrer for kontrollen, med undtagelse af "mikro virksomheder". En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2013) 265 af 6. maj 2013 fremsendt forslag om offentlig kontrol af regler om fødevarer, foder, dyresundhed og -velfærd, plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler (kontrolforordningen). Forslaget er oversendt til Rådet den 15. maj 2013 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, 114 og 168, stk. 4, litra b og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Nærhedsprincippet

Den eksisterende regulering af offentlig kontrol i fødevarekæden er nødvendig for at sikre ensartet anvendelse af fødevarereguleringen på tværs af EU og dermed et fungerende indre marked. Denne effekt kan alene opnås ved EU regulering. Kommissionen vurderer, at revisionen af de gældende regler følger samme rationale. Desuden sikres ensartet håndhævelse, og at der kan være tillid til kontrolaktiviteterne på tværs af grænser. Det er Kommissionens holdning, at fælles EU regulering af gebyropkrævning er nødvendig for at hindre diskrimination af virksomheder, hvilket vil være en risiko, hvis det bliver overladt til de enkelte medlemsstater at vælge, om de vil gebyrfinansiere eller ej.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at nærhedsprincippet på det foreliggende grundlag er overholdt. Det er regeringens opfattelse, at regulering på EU niveau er nødvendig for at sikre gennemsikkelige, pålidelige og ensartede retlige rammer for kontrolmyndighederne og virksomhederne.

Formål og indhold

Med forslaget revideres og ophæves Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol. Reglerne for offentlig kontrol foreslås ændret med henblik på at forenkle og modernisere lovgivningen.

Forslaget til revision af kontrolforordningen er en del af en større lovpakke, som inkluderer forslag til modernisering af reglerne vedrørende dyresundhed, plantesundhed og planteforformingsmateriale.

Forslaget etablerer en enkel lovgivningsramme for kontrol i hele fødevarekæden i bred forstand. Forordningens område udvides således til også at omfatte kontrollen af plantesundhed og planteforformingsmateriale, hvorfor der på disse områder vil være mulighed for mere risikobaseret kontrol, ligesom der stilles nye krav om kvalitetsstyring, udarbejdelse af flerårige kontrolplaner og indførelse af en række andre instrumenter, som allerede er gældende for offentlig kontrol af reglerne for fødevarer, foder, dyresundhed og dyrevelfærd.

Den gældende forordning om offentlig kontrol retter sig til myndighederne i medlemsstaterne og mod Kommissionens opgaver og forpligtelser overfor medlemsstater og tredjelande i relation til kontrol. Forordningen tager udgangspunkt i, at virksomhederne i alle led af kæden fra jord til bord er ansvarlige for at overholde gældende regler. De nationale kontrolmyndigheders opgave er at kontrollere, at operatører og virksomheder sikrer, at lovgivningen overholdes.

Risikobaseret kontrol er fortsat et bærende element i forslaget til revision af kontrolforordningen. Det tydeliggøres endvidere, at kontrolforordningen dækker bredt, det vil sige også myndighedernes undersøgelses- og overvågningsaktiviteter, fjernelse af smitemateriale og andre sygdomskontrolopgaver for at fjerne eller reducere risici er omfattet.

Kommissionen får med forslaget beføjelser til blandt andet at fastsætte nærmere regler for kontrollen ved delegerede retsakter, TEUF artikel 290 på en række konkrete områder:

- Produktion af animalske produkter til konsum
- Rester af visse stoffer i foder og fødevarer
- Dyr, produkter af animalsk oprindelse, reproduktionsmateriale, animalske biprodukter og produkter heraf (dyresundhed)
- Dyrevelfærd
- Plantesundhed
- Planteformeringsmateriale
- GMO og genetiske modificerede fødevarer og foder
- Plantebeskyttelsesmidler
- Økologiske produkter
- Specialiteter med beskyttet oprindelsesbetegnelse, geografiske indikationer eller traditionelle egenskaber
- Nyligt identificerede risici i relation til foder og fødevarer.

Kommissionen foreslår endvidere gennemførelsesretsakter på en lang række områder med henblik på at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af forordningen. Som eksempler kan nævnes:

- kriterier for risikoklassificering af operatørernes aktiviteter,
- prioriteringer for offentlig kontrol ud fra kriterier fastlagt i forordningen, samt
- tilrettelæggelse og gennemførelse af koordinerede kontrolplaner af begrænset varighed.

Herudover indebærer forslaget følgende ændringer af de gældende regler:

Prøveudtagning, analyse, undersøgelser og diagnosticeringer

Med hensyn til kontraprøver præciseres bestemmelserne om virksomhedernes ret til at få efterprøvet offentlige analyseresultater. Virksomhederne kan altid for egen regning indhente en ekspertudtalelse, og hvis det er relevant og muligt, få foretaget yderligere analyser på andre eller den oprindelige prøve.

Det fastsættes, at området for akkreditering af officielle laboratorier i forhold til EN ISO/IEC 17025 gælder alle metoder for laboratorieanalyser, undersøgelser og diagnosticeringer. I tilfælde af nye metoder, ændrede metoder, krisesituationer eller nye risici muliggøres en dispensation fra kravene til blandt andet akkreditering. Desuden kan laboratorier, der kun tester for trikiner i kød, samt laboratorier, der foretager analyser af planteformeringsmateriale, undtages kravet om akkreditering.

Forslaget stiller krav om, at de kompetente myndigheder skal organisere audits eller inspektioner af de officielle laboratorier, som myndighederne har udpeget til at foretage analyser som led i den offentlige kontrol.

Import

Forslaget viderefører i stort omfang de forskellige bestemmelser, som gælder for kontrol ved import af fødevarer. Reglerne forenkles ved, at der indføres fælles kontrolsteder og fælles importdokumenter for alle kategorier af levende dyr og produkter, samt et overordnet sæt af retningslinjer for den kontrol, dyr og produkter skal underkastes i forbindelse med import, herunder også i forbindelse med mistanke om manglende overholdelse af reglerne.

Forslaget tildeler Kommissionen beføjelser til i form af delegerede retsakter at fastsætte:

- hvilke dyr og produkter, der skal kontrolleres i forbindelse med indførsel til EU,
- krav til indretning, udpegning, inddragelse og suspension af grænsekontrolsteder,
- udformning, anvendelse (herunder tidsfrister) mm. for det fælles importdokument,
- omfanget og hyppigheden af den kontrol, der skal udføres, og hvor den skal finde sted.

Gebyrer

Efter forslaget påhviler det, som hidtil, medlemsstaterne at sikre de fornødne ressourcer til kontrollen, men de hidtidige regler om obligatorisk gebyrfinansiering ændres væsentligt, således at der nu skal opkræves omkostningsægte gebyrer til finansiering af officiel kontrol hos alle professionelle operatører, som kræves registreret eller autoriseret, og som får leveret kontrol-, godkendelses-, autorisations- og certificeringsydelse jf. kontrolforordningen. Formålet med den obligatoriske gebyrfinansiering er især at sikre, at der i alle medlemsstater er tilstrækkelige ressourcer til at gennemføre kontrollen.

Der er fastlagt nærmere bestemmelser om, hvilke omkostningselementer der skal indgå i kalkulationen af gebyrer. Der er endvidere bestemmelser om, at gebyrer kan opkræves enten som ”flat rate” – altså en fast sats, der betales af en stor gruppe virksomheder uanset det individuelle kontrolomfang – eller som en individuel beregning af de faktiske omkostninger ved kontrollen af den enkelte virksomhed. Hvis man anvender en ”flat rate” model, skal den indeholde et bonus/malus-element, som tilgodeser virksomheder med gentagne gode kontrolresultater.

Endvidere er ”mikro-virksomheder” fritaget for betaling af de obligatoriske gebyrer. Ved mikro-virksomheder forstås virksomheder med under 10 ansatte og en årlig omsætning eller balance på ikke over 2 mio. € (ca. 14,9 mio. kr.). Definitionen af mikro-virksomheder er fastsat i EU-lovgivningen som en generel standard.

Der er ikke krav om, at der skal betales gebyr for officiel økologikontrol og kontrol i forbindelse med beskyttede oprindelsesbetegnelser og geografiske betegnelser m.v. Uanset, at selve økologikontrollen ikke gebyrfinansieres, så vil der skulle opkræves gebyr i forbindelse med

udførelse af supplerende økologikontroller ved overtrædelser og i forbindelse med, at der udtages prøver til analyse af importerede produkter på økologiske bedrifter og virksomheder, samt ved udstedelse af certifikater ved import og eksport.

Referencelaboratorier og referencecentre

Forslaget indebærer, at der skal oprettes EU-referencelaboratorier og EU-referencecentre, som følge af udvidelsen af forordningens anvendelsesområde. Disse skal blandt andet stille teknisk ekspertise til rådighed og bidrage til formidling af forskningsresultater og tekniske innovationer.

Administrativ bistand og samarbejde

Kommissionen vil tydeliggøre regler vedrørende gensidig administrativ bistand og samarbejde, og gøre det lettere at bruge kontaktorganerne i den forbindelse. Nærmere bestemmelser om anmodning om administrativ bistand og aktivering af samarbejdsprocedure vil blive udarbejdet og procedurerne vil blive simplificeret. De nærmere bestemmelser vil blive fastlagt ved delegerede retsakter og gennemførelsesretsakter. Endeligt vil det blive tydeliggjort, i hvilke sager administrativ bistand og samarbejde vil blive aktiveret.

Planlægning og rapportering

Medlemsstaterne skal fremover udpege en kompetent myndighed til at være ansvarlig for at koordinere udarbejdelsen af den flerårige nationale kontrolplan samt sikre sammenhæng i planen. For at sikre en ensartet præsentation af årsrapporter gives Kommissionen adgang til ved gennemførelsesretsakter at udarbejde skabeloner til at indberette data om kontrollen. Der tages hensyn til eksisterende rapporteringskrav, hvor det er relevant.

EU kontrolaktiviteter

Forslaget indeholder ændringer, der har til formål at præcisere og strømline eksisterende kontrolaktiviteter på EU niveau. Desuden stilles forslag om, at Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne kan tilrettelægge programmer for udveksling af kontrolpersonale med henblik på at fremme udveksling af erfaring og bedste praksis.

Kommissionen foreslår endvidere at indføre et IT-informationssystem, der integrerer og i nødvendigt omfang opgraderer alle relevante eksisterende informationssystemer. Dette skal give mulighed for anvendelse af fælles kommunikations- og certificeringsværktøjer blandt EU's myndigheder, og dermed mulighed for den mest effektive deling af data i forbindelse med offentlig kontrol.

Håndhævelsesforanstaltninger

Forslaget indeholder en ny bestemmelse om aktioner i tilfælde af mistanke om lovovertrædelse, hvorefter den kompetente myndighed forpligtes til at confirmere eller eliminere mistanken eller tvivlen.

Desuden udvides de mulige foranstaltninger i tilfælde af lovovertrædelser i hele fødevarekæden med følgende eksempler på tiltag: restriktion eller forbud mod flytning af dyr, krav om karantæneperiode, slagtning eller nedslagning af dyr, udsættelse af slagtning af dyr, isolation eller lukning af virksomheder og lukning af websider.

Medlemsstaterne skal herunder sikre, at bøder for bevidst snyd opvejer den økonomiske fordel opnået ved overtrædelser, ligesom manglende samarbejdsvilje kan sanktioneres.

Forslaget konsoliderer endvidere Kommissionens mulighed for at reagere overfor alvorlige mangler i en medlemsstats kontrolsystem ved at foreslå gennemførelsesretsakter, der tager sigte på at begrænse eller fjerne disse risici fra fødevarekæden.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Forslaget er henvist til behandling i Europa-Parlamentets Udvalg for miljø, folkesundhed og fødevarer sikkerhed, mens Udvalget for fiskeri samt Udvalget for landbrug og udvikling af landområder forventes at komme med en udtalelse om forslaget.

Gældende dansk ret

Med forslaget revideres og ophæves Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof og fødevarer lovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes (kontrolforordningen).

Endvidere ophæves forordning (EF) 854/2004, direktiverne 89/608/EØF, 96/93/EF, 89/662/EØF, 90/425/EØF, 91/496/EØF, 96/23/EF, 97/98/EF samt beslutning 92/438/EØF. Direktiverne er implementeret i dansk ret ved en række bekendtgørelser. Hvorvidt bekendtgørelserne skal revideres, vil afhænge af de regler, som Kommissionen efterfølgende kan fastsætte ved delegerede retsakter eller gennemførelsesbestemmelser med hjemmel i forslagets rammebestemmelser.

Plantesundhedsområdet og reglerne for planteforneringsmateriale reguleres i dansk lovgivning især af lov om frø, kartofler og planter, jf. lovbekendtgørelse nr. 195 af 12. marts 2009 samt lov om planteskadegørere, jf. lovbekendtgørelse nr. 198 af 12. marts 2009, samt i en række bekendtgørelser udstedt i medfør af lovene. Forslaget vil, tilsammen med en ny plantesundhedsforordning, erstatte den eksisterende EU-lovgivning på plantesundhedsområdet, herunder Rådets direktiv 2000/29/EF samt en række supplerende direktiver om bekæmpelse af specifikke planteskadegørere. Med forslaget flyttes en række kontrolbestemmelser fra Rådets direktiv 2000/29/EF til kontrolforordningen. Forslaget vil endvidere, sammen med en ny forordning om produktion og markedsføring af planteforneringsmateriale - erstatte den eksisterende EU-lovgivning om markedsføring af planteforneringsmateriale, der i dag er beskrevet i 12 særskilte direktiver.

Konsekvenser

Forslaget fastsætter overordnede rammebestemmelser for kontrollen. På den baggrund vil graden af administrative konsekvenser for virksomheder og myndigheder i vidt omfang afhænge af de regler, som Kommissionen kan fastsætte efterfølgende ved delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter. Dette gælder især på de områder, hvor Kommissionen foreslår tildelt nye beføjelser til at fastsætte nærmere regler for kontrollen. På de områder kan der potentielt blive tale om konsekvenser for både omfang, planlægning og udførelse af kontrollen.

For en række kontrolområder vil forslaget medføre nye krav, som vurderes at have administrative og statsfinansielle konsekvenser. Dette gælder blandt andet for de sektorer, som ikke tidligere har været underlagt kontrolforordningen, og hvor krav om blandt andet kvalitetsstyring, afholdelse af interne audits og udpegning af officielle laboratorier til kontrolanalyser vil være nye, og hvor implementeringen vil koste ekstra ressourcer i overgangsfasen. Kravet om harmoniseret rapportering af den officielle kontrol kan afstedkomme behov for væsentlige IT-justeringer på tværs af myndigheder, således også for Politi og SKAT. Også etablering af risikostyringsværktøjer på de kontrolområder, som kontrolforordningen ikke hidtil har dækket, vil kunne forventes at have administrative og statsfinansielle konsekvenser. Omfanget af administrative og finansielle konsekvenser er endnu ikke analyseret på disse kontrolområder.

Kravet om gebyrfinansiering vil have økonomiske konsekvenser for virksomheder, der i dag er fritaget for gebyrbetaling. Ligesom det vil få konsekvenser for mikro-virksomheder, der i dag er underlagt gebyrfinansiering, men som Kommissionen foreslår undtaget. På fødevareområdet vil de større virksomheder i detailsektoren fremover, modsat i dag, skulle betale de faktiske omkostninger ved den kontrol, de udsættes for. Ligeledes vil det gælde store virksomheder på læggekartoffelområdet samt kontrollen af plantebeskyttelsesmidler, der i dag er gebyrfritaget. Forslaget vil endvidere have økonomiske og administrative konsekvenser for importører og eksportører af økologiske produkter, i og med der indføres gebyrkrav. Det vil desuden være nyt for de områder, der ikke er omfattet af den nugældende kontrolforordning, at opfølgende kontroller på baggrund af overtrædelser er gebyrbelagt.

Både Fødevarestyrelsen og NaturErhvervstyrelsen har ordninger, hvor der indgår mængdebaserede takster. På disse områder kan forslaget få konsekvenser for beregningen af gebyrer, hvilket kan medføre både administrative konsekvenser og ændret byrdefordeling i erhvervet. De nye gebyrbestemmelser forventes at medføre en øget administrativ byrde for det offentlige, og de må også påregnes at få væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

NaturErhvervstyrelsen og Fødevarestyrelsen vurderer, at en lang række operatører vil have en størrelse, der ligger inden for definitionen ”mikro-virksomheder”, og som derfor ifølge forslaget vil skulle fritages for gebyrer forbundet med kontrollen. En foreløbig opgørelse viser, at NaturErhvervstyrelsen vil miste gebyrindtægter i omegnen af 16-20 mio. kr. på grund af be-

stemmelsen om mikro-virksomheder, mens nye områder omfattet af obligatorisk gebyrfinansiering vil generere et provenu på anslået 1-3 mio. kr.

For Fødevarestyrelsen viser en foreløbig opgørelse, at de mistede gebyrindtægter på grund af bestemmelsen om mikro-virksomheder vil udgøre ikke under 42 mio. kr. årligt. Den obligatoriske gebyrbetaling for store virksomheder på detailfødevareområdet, som nu er fritaget for betaling, skønnes at ville give et gebyrprovenu på mellem 12 og 30 mio. kr. årligt. Dette skal ses i forhold til, at en fuld gebyrfinansiering af detailkontrollen er anslået til at ville give et provenu på ca. 92 mio. kr. årligt. Små slagterier betaler i dag takster, som ikke fuldt ud dækker kontrolomkostningerne. En del af disse virksomheder vil ikke kvalificere sig som mikro-virksomheder og vil derfor skulle betale de fulde omkostninger, hvilket alt andet lige vil give et merprovenu fra disse virksomheder på ca. 5 mio. kr. årligt. Der vil ikke være andre af Fødevarestyrelsens kontrolområder end detailfødevarekontrollen og de små slagterier, hvor den obligatoriske gebyrbetaling vil medføre et merprovenu af betydning. Der er i de nævnte skøn ikke medregnet de øgede administrationsomkostninger, som friholdelsesordningen for mikro-virksomheder vil medføre.

En mere detaljeret analyse af omfanget af de statsfinansielle konsekvenser pågår.

Kommissionen foreslår, at straffene for svindel skal være afskrækkende og så høje, at der ikke opnås gevinst. Det skal vurderes, om forslaget holder sig indenfor traktatens rammer, da strafferetten er et nationalt anliggende.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget har været i høring. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DI Fødevarer støtter generelt forslaget om at samle, forenkle og modernisere kontrollen for hele området. Den risikobaserede kontrol på grundlag af virksomhedernes egenkontrol skal fortsat være det bærende element, og DI Fødevarer ønsker i den forbindelse præciseret, at virksomhedernes certificerede tredjepartskontrol kan inddrages i den offentlige kontrol. Med henvisning til, at der kan opstå situationer, hvor der vil være behov for hurtige beslutninger, støtter DI Fødevarer, at Kommissionen får beføjelser til at vedtage gennemførelsesbestemmelser vedrørende prøveudtagning og analyser. DI Fødevarer støtter tillige styrkelsen af kontrolsamarbejdet mellem medlemsstaterne og foreslår i den forbindelse, at der oprettes et EU "rejsekontrolhold" til større grænseoverskridende sager. Med hensyn til gebyrfinansiering af kontrollen støtter DI Fødevarer, at betalingen skal afhænge af virksomhedens kontrolresultater. De er derimod betænkelige ved gebyrfritagelsen for små virksomheder, da det kan give anledning til konkurrenceforvridning og kreativ opdeling af virksomheder.

Landbrug & Fødevarer støtter som udgangspunkt moderniseringen af kontrolforordningen baseret på principperne om risikobaseret og behovsorienteret kontrol. En væsentlig målsætning bør være ensartet implementering i alle medlemsstater. Landbrug & Fødevarer er dog betænkelig ved de særdeles vide beføjelser for Kommissionen, som forslaget indeholder, idet udmøntning af disse beføjelser kan tilsidesætte de grundlæggende principper om risikobaseret kontrol. I den forbindelse peges på behovet for at modernisere reglerne for kontrol på en række områder som kødkontrollen og kontrollen på restkoncentrationsområdet baseret på principperne om risikobaseret kontrol. Til forskel fra forordningsforslaget foreslår Landbrug & Fødevarer principielt, at kontrollen helt eller delvis skal finansieres af det offentlige, da myndighederne derved vil få et incitament til at reducere omkostningerne. I det omfang kontrollen skal gebyrfinansieres, støtter Landbrug & Fødevarer, at det udbredes til hele området, og at gebyrerne på en transparent måde fastsættes til de faktiske kontroludgifter, og at der gives mulighed for at reducere gebyrerne for virksomheder med høj regelefterlevelse. I den forbindelse fremhæves, at fritagelsen for små virksomheder ikke må øge de øvrige virksomheders betaling. Landbrug & Fødevarer anfører desuden, at forslaget vil indebære, at udgifterne til uddannelse af tilsynsteknikere ikke kan henregnes til kødkontrolomkostningerne, men skal finansieres af det offentlige. Landbrug & Fødevarer støtter samlingen af importbestemmelserne, men understreger, at der fortsat skal være mulig for importkontrol med foder mv. andre steder end på grænsekontrolstederne.

Dansk Erhverv støtter forslagets regelforenkling med ensartet udmøntning af risikobaseret kontrol for hele området. De er dog skeptiske over for det store antal beføjelser til Kommissionen, som åbner op for løbende regelændringer uden inddragelse af de berørte organisationer. Dansk Erhverv støtter ikke obligatorisk brugerbetaling og foreslår i stedet, at kontrollen skal finansieres af det offentlige, da myndighederne derved vil få et incitament til at reducere omkostningerne. De støtter heller ikke fritagelsen for mindre virksomheder, da det kan virke konkurrenceforvridende. Dansk Erhverv støtter dog, at virksomheder skal betale for ekstra kontrol som opfølgning på overtrædelser. Dansk Erhverv støtter samlingen af importbestemmelserne med fælles krav til grænsekontrolsteder og risikobaseret fysisk kontrol.

De Samvirkende Købmænd (DSK) støtter forslagets princip om risikobaseret kontrol, men understreger, at det skal være på grundlag af en risikovurdering i de enkelte medlemsstater. DSK støtter, at der blandt andet af hensyn til ensartethed på EU-plan skal være brugerbetaling for kontrollen med engrosvirksomheder, men finder ikke grundlag for at opkræve brugerbetaling i detailledet, da det for mange forretninger ville være en væsentlig udgift, og der ikke på detailområdet er samme behov for ensartethed på fællesskabsplan. DSK støtter dog, at også detailvirksomheder skal betale for ekstra kontrol som opfølgning på overtrædelser.

Danske Slagtermestre støtter, at små virksomheder skal være fritaget fra brugerbetaling, men er betænkelig ved anvendelsen af antal ansatte som det ene kriterium, da det kan blive hæmmende for væksten, fremme sort arbejde og påføre virksomhederne en stor administrativ byrde.

Dyrenes Beskyttelse er betænkelige ved det store antal bemyndigelser til Kommissionen, som indebærer en risiko for forringelser i forhold til gældende regler. Det skal derfor sikres, at alle interessenter inddrages ved udarbejdelsen af disse delegerede retsakter. Dyrenes Beskyttelse ser desuden en risiko for, at standardiserede skabeloner til indberetning af kontrollen kan medføre uhensigtsmæssige krav til, hvordan kontrollen skal udføres.

Det Dyreetiske Råd støtter forenklingen af reglerne og har i den sammenhæng umiddelbart sympati for forslaget om EU-referencecentre for dyrevelfærd. Der peges dog på en risiko for, at referencecentre på en uhensigtsmæssig måde kan overlapse allerede eksisterende strukturer, og at der bliver flyttet ressourcer fra den udgående kontrol.

Advokatrådet peger på vigtigheden af, at forslagets regler om både offentliggørelse og videregivelse af oplysninger er klare og konsistente, samt at de skal respektere de databeskyttelsesmæssige garantier især i relation til personoplysninger.

Dansk Gartneri støtter en standardisering af Kontrolforordningen også i relation til plante-sundhedsområdet. Hvad angår gebyrfinansiering, peges der på, at en betydelig del af de danske virksomheder falder i kategorien af små virksomheder. Dansk Gartneri foreslår, at der i stedet etableres en mere konkurrencevenlig og fair gebyrmodel, hvor alle størrelser af virksomheder skal modtage risikobaseret kontrol og skal betale gebyr efter en nærmere fastsat risikovurderingsnøgle.

Danske Kartoffler anbefaler, at der indføres en procedure for konkurrenceudsættelse af dele af den offentlige kontrol. Hvad angår gebyrfinansiering vurderer Danske Kartoffler, at ca. 10 % af læggekartoffelavlerner og ca. 50 % af arealet vil blive omfattet af fuld brugerbetaling. Der peges på, at det vil betyde en meromkostning på ca. 1.700-2.000 kr. pr. ha, såfremt forordningen gennemføres. Der peges endvidere på, at fuld brugerbetaling vil gøre danske læggekartoffelproduktionen udfases på 50 % af arealet. Danske Kartoffler anfører, at en harmonisering af betalingen af den offentlige kontrol ikke kan betragtes isoleret, da dansk produktion af læggekartofler - i modsætning til produktion i de øvrige EU medlemsstater – bl.a. er pålagt pesticidafgifter. Danske Kartoffler opfordrer til, at der arbejdes for fortsat delvis støtte til officiel kontrol af læggekartofler i Danmark.

HORESTA tilslutter sig forslagets intention om at forenkle reglerne for den offentlige kontrol for hele fødevarekæden. HORESTA finder det afgørende, at den risikobaserede kontrol er det bærende element i forordningen. Den risikobaserede model bør også afspejle prioriteringen i de fælles EU-regler for gennemsigtighed og de nationale myndigheders indrapportering til Kommissionen. HORESTA ønsker, at det i forordningen i forhold til kontrolresultater beskrives nærmere, hvilke, hvordan og hvornår disse resultater må offentliggøres. HORESTA fremhæver, at der i den sammenhæng bør tages højde for, at offentliggørelse af kontrolresultater i

sig selv er en sanktion. HORESTA anerkender, at forslaget understreger, at der skal afsættes tilstrækkelige ressourcer til, at de nationale kompetente myndigheder kan gennemføre en ansvarlig kontrol på området og de fælles regler på området skal sikre, at kontrollen i nogle dele af vareomsætningskæden ikke bliver finansieret af andre erhverv i vareomsætningskæden. Det må under alle omstændigheder formodes, at der også er tale om, at ingen virksomheder betaler for andre virksomheder indenfor samme sektor, og finansieringen af mikrovirksomheder i en sektor finansieres af offentlige midler. Det bør fortsat være en frivillig mulighed for de nationale myndigheder at opkræve gebyrer. HORESTA er uenig med forslaget om, at det er rimeligt at opkræve gebyrer hos alle operatører og tager på det skarpeste afstand fra udkastets forslag om, at forordningen fastsætter, at al kontrol skal være brugerbetalt og medlemsstaterne forpligtiges til at opkræve obligatoriske kontrolgebyrer af alle virksomheder for at få refunderet omkostningerne til officielle kontrolaktiviteter. HORESTA mener ikke, at det i henhold til, at nationalstaterne skal sikre tilstrækkelige midler til den officielle kontrol, er et EU-anliggende, hvorvidt nationalstaterne vælger at lade dele af kontrollen finansiere med offentlige midler. Af forslaget fremgår det ikke klart, at kontrolprincippet er kontrol ved kilden. Dette princip bør have højeste prioritet. HORESTA ønsker en øget gennemsigtighed i medlemsstaternes kontrol blandt andet ved øget samarbejde, uddannelse og koordinering mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder på kontrolområdet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter rammelovgivning, der fastlægger mål og grundlæggende fælles EU-modeller for kontrollen på tværs af sektorer. Risikobaseret kontrol skal fortsat være det bærende element i kontrolforordningen, da det sikrer en fleksibel og målrettet kontrol. Det vurderes positivt, at dette koncept udvides til at omfatte planteformeringsmateriale og plantesundhed, da det derved sikrer en mere effektiv og harmoniseret kontrol i EU. Herudover arbejdes for at sikre et højt sikkerhedsniveau, at sætte forbruger-, natur- og planteavlsbeskyttelsen i centrum, at få enklere regler samt at reducere de administrative byrder for erhverv og myndigheder.

Regeringen finder endvidere, at kontrollen som hovedregel bør være brugerfinansieret baseret på de faktiske omkostninger ved kontrollen. Gebyrfinansiering er på en række områder allerede i dag en væsentlig finansieringskilde for kontrollen i Danmark. Denne gebyrfinansiering skal blandt andet ses i sammenhæng med hensynet til at understøtte en hensigtsmæssig adfærd. Danmark støtter derfor, at offentlige kontroller, som hovedregel, fortsat bør være brugerfinansieret baseret på de faktiske omkostninger ved kontrollen inklusiv overhead. Bestemmelsen om obligatorisk friholdelse for mikro-virksomheder bør udgå, gøres frivillig eller kunne tilpasses nationale forhold.

Regeringen finder, at Kommissionens adgang til at fastsætte detaljerede regler på en lang række områder bør tilpasses og udformes på en måde, som ikke forhindrer tilstrækkelige fleksibilitet for medlemsstaterne til at gennemføre en risikobaseret og ressourcemæssigt optimal kontrol, der tager hensyn til de lokale forhold.

Kommissionen får med forslagene på en lang række områder hjemmel til efterfølgende med afsæt i den overordnede rammelovgivning at fastsætte detaljerede regler og konkrete krav til medlemsstaterne via delegerede retsakter, TEUF 290, ligesom der lægges op til ensartet implementering af forordningen i medlemsstaterne ved gennemførelsesretsakter, TEUF 291. Fra dansk side støttes princippet om rammelove. Rammelove forudsætter dog, at medlemsstaterne er en aktiv del af den efterfølgende fastlæggelse af gennemførelsesbestemmelserne. Regeringen arbejder for, at regulering af stor økonomisk eller politisk betydning fastlægges i den almindelige lovgivningsprocedure, og at medlemsstaterne har en stærk kontrol med Kommissionens udøvelse af kompetencer, samt at medlemsstaternes eksperter inddrages i det forberedende arbejde med retsakter, da dette er nødvendigt for, at medlemsstaterne har mulighed for selv at implementere en situationstilpasset national risikobaseret kontrol.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.